

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist
01 aprilie 2024

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Întrucât tracii erau foarte nevoiași și săraci cu duhul, Zalmoxis acesta – cunoscător al felului de viață ionian și al unor deprinderi mai cumpănite decât cele trace, întrucât avusese legături cu grecii și Pitagora, un însemnat gânditor al acestora – a clădit o casă pentru adunările bărbaților, în care se spune: îi primea și îi puneă să benchetuiască pe frunțașii țării, învățându-i că nici el, nici oaspeții săi și nici unul din urmașii acestora nu vor muri, ci vor merge într-un anume loc unde vor trăi pururi și vor avea parte de toate bunătățile. (...) Zalmoxis a dispărut din mijlocul tracilor săi și, coborând el în locuința lui de sub pământ, a trăit acolo vreme de trei ani. Tracii doreau mult să-l aibă, jelindu-l ca pe un mort. În al patrulea an, el le-a apărut și, astfel, Zalmoxis făcu vrednice de crezare învățăturile lui”.

(Herodot, *Istorie*, citat după: *Istoria veche a spațiului românesc. Culegere de documente*, Aurel Zanoci, Mihail Băț, Chișinău, 2017, p. 21)

SURSA B.

„Zalmoxis a fost un grec care a arătat geților din Tracia ritul inițierii religioase. El spunea că nici el și nici cei din tovărășia lui nu vor muri, ci vor avea parte de toate bunurile. În vremea ce spunea acestea și-a construit o casă sub pământ, apoi – dispărând pe neașteptate din ochii tracilor – a trăit într-însa. Iar ei îi duceau dorul. În al patrulea an, a reapărut și tracii credeau în tot ce spunea. (...) Ei (tracii) spun că cei morți pleacă la Zalmoxis și că se vor reîntoarce”.

(Hellianicos, *Obiceiuri barbare*, citat după: *Istoria veche a spațiului românesc. Culegere de documente*, Aurel Zanoci, Mihail Băț, Chișinău, 2017, p. 26-27)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>politeism</i> . _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Determină, în baza sursei B, ce mister a relatat Zalmoxis geților. _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Descrie, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, rolul religiei în constituirea statului la geto-daci. _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4	Compară opiniile expuse de autori privind învățămintele promovate de către Zalmoxis. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul religiei în formarea statelor pe parcursul istoriei antice. _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Cu toate că mișcarea lui Tudor Vladimirescu n-a avut viața lungă, țelurile pe care a încercat să le realizeze s-au înrădăcinat adânc în experiența istorică recentă a românilor. Proclamarea de către el a dreptului la autodeterminare, întruchipa voința generală de eliberare de sub dominația turcească și fanariotă; promisiunile lui de a ușura țăranul de poverile de nesuportat ale obligațiilor față de moșier și preceptor, precum și entuziasmul cu care au fost primite, arată cât de profundă era problema agrară; propunerile sale de a ușura restricțiile asupra comerțului și de a aboli privilegiile negustorilor străini se adresau aspirațiilor tinerei clase mijlocii. Înfrângerea lui *nu a descurajat în nici un caz mișcarea de independență* și nu a înăbușit nici curente de reformă politică și economică”.

(Keth Hitchins, *Români, 1774-1866*, ediția a III-a, București, 2013, p. 191)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Identifică în sursă scopul principal al revoluției lui Tudor Vladimirescu.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Enumeră două obiective adiacente ale revoluției lui Tudor Vladimirescu, reflectate în sursă.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Determină contextul istoric intern al desfășurării Revoluției lui Tudor Vladimirescu. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4	Explică sintagma <i>nu a descurajat în nici un caz mișcarea de independență...</i> Argumentează răspunsul cu trimitere la o consecință istorică a acestei mișcări.		

		L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5	<p>Apreciază rolul lui Tudor Vladimirescu în istoria românilor. Argumentează răspunsul.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.



Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 197 1294 300">Numește un proces istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 344 1294 349"/> <hr data-bbox="225 394 1294 398"/> <hr data-bbox="225 443 1294 448"/> <hr data-bbox="225 492 1294 497"/> <hr data-bbox="225 542 1294 546"/> <hr data-bbox="225 591 1294 595"/> <hr data-bbox="225 640 1294 645"/> <hr data-bbox="225 689 1294 694"/> <hr data-bbox="225 739 1294 743"/> <hr data-bbox="225 788 1294 792"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	<p data-bbox="225 824 1294 896">Determină consecințele economice ale formării orașelor medievale. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 936 1294 940"/> <hr data-bbox="225 985 1294 990"/> <hr data-bbox="225 1034 1294 1039"/> <hr data-bbox="225 1084 1294 1088"/> <hr data-bbox="225 1133 1294 1137"/> <hr data-bbox="225 1182 1294 1187"/> <hr data-bbox="225 1232 1294 1236"/> <hr data-bbox="225 1281 1294 1285"/> <hr data-bbox="225 1330 1294 1335"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1370 1294 1442">Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o consecință politică a procesului istoric propus pe hartă.</p> <hr data-bbox="225 1482 1294 1487"/> <hr data-bbox="225 1532 1294 1536"/> <hr data-bbox="225 1581 1294 1585"/> <hr data-bbox="225 1630 1294 1635"/> <hr data-bbox="225 1680 1294 1684"/> <hr data-bbox="225 1729 1294 1733"/> <hr data-bbox="225 1778 1294 1783"/> <hr data-bbox="225 1827 1294 1832"/> <hr data-bbox="225 1877 1294 1881"/> <hr data-bbox="225 1926 1294 1930"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-B.

Sursa A: „Omenirea tot timpul se confruntă cu diverse probleme. Unele din ele poartă cu adevărat un caracter global, fiind destul de semnificative. De soluționarea problemelor globale depinde existența de mai departe a civilizației. Cauzele apariției problemelor globale sunt inegalitatea dezvoltării diferitor aspecte ale omenirii, contradicțiile mediului social-economic, politico-ideologic, social-cultural și relațiilor dintre oameni. Aceste probleme afectează existența civilizației nemijlocit. Printre acestea, o importanță mai mare o au problemele: Nord-Sud, sărăciei, alimentației, energetică, ecologică și dezvoltării durabile, demografică, dezvoltării potențialului uman, problemele oceanului, gestionarea climei, explorarea cosmosului etc. Problema sănătății reiese din toate acestea, deoarece subnutriția și alimentarea incorectă, sărăcia, ecologia, industrializarea conduc la apariția unor maladii și situații alarmante”.

(N.C. Forna, D. Forna Agop, *Rezolvarea problemelor globale în condițiile actuale*, în: Conferința „Particularitățile dezvoltării economiei mondiale în condițiile globalizării”, Chișinău, 2016, p. 174)

Sursa B: „Printre multiplele probleme globale existente în prezent, problema demografică are un rol aparte datorită impactului direct sau indirect asupra altor probleme. Importanța problemei demografice este recunoscută de către toate statele lumii, iar stabilizarea creșterii numerice a populației reprezintă o condiție esențială a dezvoltării ecologo-economice durabile. (...) Ca rezultat al intensificării activităților economice cu impact direct asupra mediului înconjurător, în a 2-a jumătate a secolului XX, pe plan mondial s-a agravat foarte mult starea mediului, această situație conducând la apariția unei crize ecologice globale. Criza ecologică actuală prin conținutul și consecințele sale a dobândit un caracter planetar, fiind cea mai cuprinzătoare dintre toate crizele de orice fel cunoscute în istorie, cea mai profundă prin conținutul său și cea mai gravă prin consecințele sale. Starea critică a mediului ambiant dintr-o regiune, țară, macroregiune sau chiar din întreaga lume a fost generată de utilizarea irațională a resurselor naturale, de poluarea excesivă a aerului, apelor, solurilor, resurselor biologice, de creșterea volumului de deșeuri și reziduuri industriale (...)”.

(*Probleme globale ale economiei mondiale*, în: [170-217.pdf \(idsi.md\)](#))

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:

Problemele globale ale omenirii: viziuni și soluții.

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

